
KESKKONNASÕBRALIKU MAJANDUSE EDENDAMISE KAVA

SISSEJUHATUS

Viimastel aastatel on kogu maailmas aina enam tähelepanu pööratud kliimamuutuste leevendamisele, mis seni tähendab peamiselt energeetika ja tööstuse negatiivsete keskkonnamõjude piiramist. Riikidevahelised (sh Euroopa Liidu sisesed) kokkulepped on muutunud aastatega konkreetsemaks, mistõttu on nende mõju ettevõtete tegevuskeskkonnale ja tarbijakäitumisele järjest hoomatavam. Arvestades rahvusvahelisi ja Euroopa Liidu sisesid suundumusi keskkonda vähem koormava majanduse arendamiseks, on Eesti majanduse pikaajalise konkurentsivõime tõstmiseks oluline suuta uue tegevuskeskkonnaga võimalikult kiiresti kohaneda. Vajadus uusi arenguid ennetada ei ole ainult energeetikasektoril või tööstusettevõtetel. Kõik Eesti elanikud peavad suutma oma tarbimisharjumusi kohandada.

18. juunil tegi Riigikogu valitsusele ettepaneku riiklike tagatiste andmiseks energiasäästlikuks ehitamiseks ja renoveerimiseks ning kaugküttesüsteemide ja väikekatlamajade tõhustamiseks ning taastuvkütusele üleviimiseks. Tegemist on teemadega, mis suures osas kattuvad nende eesmärkidega, mis on Eesti riik endale eesmärgiks seadnud kokkuleppel teiste Euroopa Liidu riikidega. Sellest tulenevalt on valitsus koostanud keskkonناسõbraliku majanduse edendamise kava, mille eesmärk on käivitada ettevalmistused laiemal ja senisest läbimõeldumal poliitika kirjeldamiseks. Oluline on valmistada end ette ka Euroopa Liidu konkurentsivõime strateegia (*Strategy for Growth and Jobs*) järgmiseks kümneaastaseks perioodiks (2010–2020), kus keskkonناسõbralikum majandus on üks võtmevaldkondadest.

Valitsuse poliitika on ka varasematel aastatel olnud suunatud majanduse keskkonnamõju vähenemisele. Eesti maksupoliitika üheks aluseks on olnud suunata maksukoormust järkjärgult tööjõumaksudelt tarbimis-, saaste- ja ressursimaksud suunas. 2006. aastal hakkas kehtima Keskkonnatasude seadus, millega alustati "roheline maksureformi" rakendamist. Nimetatud seadusega ja selle alusel väljatöötatud määrustega kehtestati keskkonnatasude määrad 2009. aastani. 2007. aastal tõsteti varem kavandatu ja Euroopa Liiduga liitumisel võetud kohustustega võrreldes kiirendatud korras kütuseaktsiisi. 1. maist 2007. aastal hakkas kehtima taastuvelektri ja töhuga koostootmise toetus ning ostukohustus. Ka 2009. aastal kokkulepitud maksumuudatused on ennekõike seotud tarbimismaksud suurendamisega, tõstetud on käibemaksu, erinevaid aktsiise ja keskkonnatasusid.

Valdkonnaga seotud strateegiatest on hetkel vastu võetud energiamajanduse arengukava, elektrimajanduse arengukava, eluasemevaldkonna arengukava, transpordi valdkonna arengukava ning energiasäästu sihtprogramm. On alustatud taastuenergia tegevuskava koostamisega, millesse liidetakse praegu kehtiv biomassi ja bioenergia kava.

Eesti poliitikat mõjutab märkimisväärselt Euroopa Liidu taastuenergia- ja kliimapaketi vastuvõtmine 2008. aasta lõpus. Kliimapaketi rakendamine toob endaga kaasa kasvuhoonegaaside emissiooniõiguse süsteemi olulise muutuse aastal 2013. Emissioonidega kauplemise süsteemi väljatöötamise alustamiseks ootavad liikmesriigid hetkel Euroopa

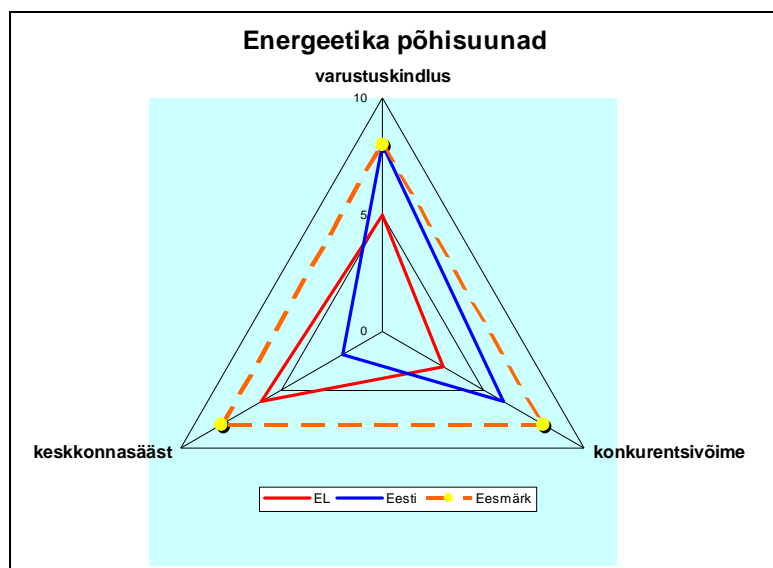
Komisjoni ettepanekut, millest lähtudes algab tehniliste juhiste väljatöötamine liikmesriikide ekspertide poolt. Sõltumata sellest, milline on täpne emissioonidega kauplemise süsteem, on selge, et suurem kasvuhoonegaaside emissioon tähendab ka suuremaid kulusid ettevõtjatele ja tarbijatele.

Lisaks kasvuhoonegaaside emissiooniõiguse süsteemi kujundamisele arutavad Euroopa Liidu liikmesriigid eelnõude paketti energiatõhususe suurendamiseks, mille eesmärgiks on saavutada 2020. aastaks 20%ne energiasääst võrreldes baasstsenaariumiga. Kokkulepet on oodata 2009. aasta lõpuks.

HETKEOLUKORRA KIRJELDUS

Energeetikasektori arendamisel on oluline arvestada lisaks keskkonnasäästlikkusele ka konkurentsivõimet ja varustuskindlust. Võrreldes teiste Euroopa Liidu liikmesriikidega on Eesti olukord varustuskindluse ja konkurentsivõime (energia hind) osas võrdlemisi hea. Samas on Eesti energiatootmine oluliselt rohkem keskkonda koormav kui Euroopa Liidus keskmiselt. Tagasihoidlik olukord on suurel määral tingitud ka meie energiatootmise spetsiifikast, kuid järgnevatel aastatel pööratakse energeetika keskkonnasäästlikkuse suurendamisele rohkem tähelepanu. Sealjuures ei tohi energia varustuskindlus ja majanduse konkurentsivõime märkimisväärselt kahaneda.

Joonis 1. Eesti energeetikasektori võrdlus EL keskmisega konkurentsivõime, varustuskindluse ja keskkonnasäästu seisukohast.

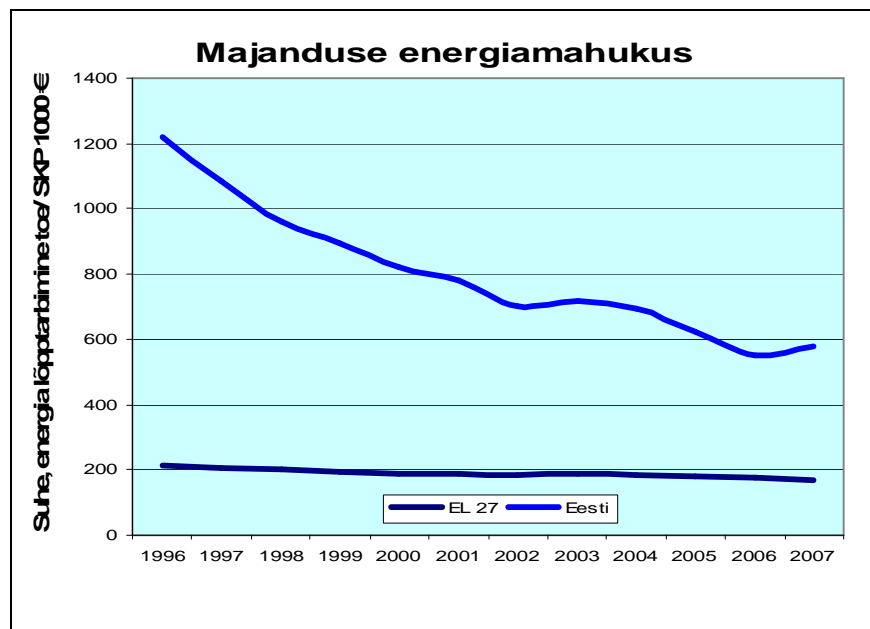

Võrreldes Eesti majanduskasvu ja energiatarbimise kasvu trendi, võib öelda, et kasv on juba olnud säästlik – rahvuslik rikkus on suurenenud oluliselt kiiremini kui rikkuse loomiseks tarbitud energia¹. Aastal 2001 toodeti majanduses 1000 džauli energia abil 1 kroon lisaväärtust. Seitsme aastaga toimunud arengute tulemusel toodeti sama energiahulga abil 2008. aastal rohkem kui kaks krooni. Sellele on kaasa aidanud nii energiatõhususe suurenemine kui energiamahukate sektorite tagasihoidlikum areng.

¹ Sageli võrreldakse majanduse energiamahukust primaarenergia põhiselt, mitte lõpptarbimise põhiselt. Selline võrdlus on mõjutatud elektri ekspordist ning iseloomustab hästi energiatootmise suhtelist ebaefektiivsust, kuid viitab vähem majanduse struktuurile. Eesti on selles võrdluses näiteks Lätist umbes kaks korda energiamahukama majandusega, kuna Eesti toodab elektrit nii endale kui Lätile.

Samas on Eesti majanduse energiamahukus jätkuvalt märkimisväärselt suurem Euroopa Liidu keskmisest ning meie naabritest Põhjamaades. Võrreldes Eestit Põhjamaadega tuleb arvestada majandusstruktuuri erinevusi, madalamat SKP taset ning hüdro- ja tuumaenergia praktiliselt puuduvat osakaalu, millest tulenevalt on elektrienergia tootmine Eestis oluliselt väiksema kasuteguriga.

Joonis 2. Majanduse energiamahukuse arengud aastatel 1996 kuni 2007

Hoonete energiatõhusus on Eestis võrreldes rikkamate naaberriikidega madal. Soome ja Rootsi võrreldes on hoonete energiatarbimine ruutmeetri kohta 60% kõrgem, kuna Eesti elamufondi kvaliteet on oluliselt halvem. Enamik Eesti hooned on energeetiliselt ebaefektiivsed. Soome Keskkonnaministeriumi andmetel tarbitakse Eestis kaks kuni kolm korda rohkem energiat kui Põhjamaades ning seda tingimustes, kus meie keskmine välistemperatuur on soojem kui põhjanaabritel. Eesti elamute keskmine soojatarbimine aastas on 250 kWh/m², sarnase kliimaga arenenud tööstusriikides (nagu Soome või Rootsi) aga alla 150 kWh/m². Ekspertarvamuste põhjal on korterelamu korraliku rekonstrueerimis- ja renoveerimistegevuse tulemusel võimalik saavutada keskmiselt 20-30 % energiasäästu, millest lähtuvalt võib rahaline kokkuhoid ulatuda Eesti jaoks tervikuna kuni 0,5 miljardi kroonini aastas. Seega on rekonstrueerimise toetusmeetme ühildamine energiasäästu temaatikaga oluline nii elamufondi kvaliteedi parendamise kui ka elamufondi ülalpidamiskulude vähendamise seisukohast.

Perioodil 2006–2010 vajaks korterelamutes rekonstrueerimist ligi 3 300 elamispinda aastas (ca 150 000 m² aastas). Tingituna hüppelisest eluruumide ehitamise kasvust 60ndatel ja 70ndatel kasvab järgmisel kümnendil ka vajadus rekonstrueerimise järele kordades (aastatel 2010–2014 hinnanguliselt üle 8 000 korteri ehk üle 350 000 ruutmeetri aastas; järgmistel kümnenditel veelgi enam). Seega on oluline erasektorit suunata juba varakult aktiivselt investeerima elamufondi rekonstrueerimistöödesse ning seda eelkõige õigusjärgsetele omanikele tagastatud elamute osas.

Uute eramute ja kortermajade ehitamisel lähtutakse Eestis kehtivatest energiasäästu puudutavatest miinimumnõuetest, kuid väga madala energiatarbimisega elamuid (sh passiivmaja tingimustele vastavaid maju) ehitatakse Eestis vähe ning puudub ka tootjatepoole võimekus klientidele sobiva hinnaga atraktiivseid pakkumisi teha.

Hoolimata jõupingutustest kütuse, soojuse ja elektri kokkuhoiduks on energia lõpptarbimine aasta-aastalt kasvanud, mis on osaliselt tulenev viimastel aastatel suurenenud elamispinnast leibkonna liikme kohta. Kütuse- ja energiavajadust saab kahandada, kui võtta kasutusele

abinõud olemasoleva energiasäästupotentsiaali realiseerimiseks. See jätkaks Eesti elanikele oluliselt enam vahendeid muuks tarbimiseks ning suurendaks potentsiaali investeringuteks.

Taastuenergia kasutamine on statistika kohaselt heal järjel, kuid väga suure osa moodustab kodumajapidamistes kasutatav küttepuid, mille tarbimine pikas perspektiivis jääb stabiilseks või pigem langeb. Kasutuse suurendamiseks on oluline suurendada taastuenergia kasutamist transpordikütuse ja elektrienergia tootmiseks. Senine areng on eriti transpordisektoris olnud tagasihoidlik hoolimata sellest, et kuni 2011. aasta 27. juulini kehtib Eestis aktsiisivabastus biokütustele.

Valitsus on toetanud energiaallikate mitmekesistamist nii projektipõhiselt kui püsitoetusena. Taastuvelektri toetuse ning ostukohustuse tulemusel on hoogustunud tuuleparkide ja koostootmisjaamade rajamine.

Varasemalt rakendatud meetmete mõju ei ole siiani jõuliselt avaldunud, kuid on prognooside kohaselt märgatav 2009 aasta statistikas, mis avaldatakse 2010. aasta sügisel. Rakendatavate meetmete mõju avaldub paariaastase nihkega, perioodil 2009–2013 tehtud tegevuste mõju on võimalik hinnata 2015. aastal.

Selleks, et muuta majandus tervikuna keskkonnasäästlikumaks, tuleb tegeleda nelja põhilise suunaga:

1. energiakasutuse tõhustamine;
2. taastuenergia mitmekesistamine;
3. põlevkivienergeetika arendamine – keskkonnamõju vähendamine ja elektritootmise kasuteguri suurendamine;
4. rohelise ettevõtluse (sh tööstuse) arendamine.

Perioodil 2009-2013 on valitsus planeerinud tegevusi otseselt taastuenergia ja energiasäästu toetamiseks 2,5 miljardi krooni ulatuses, koos taastuvelektri toetusskeemiga 4,5 miljardit krooni. Prognoosi kohaselt jätkuvad meetmed vähemalt samas mahus või suurenevad, nii et aastani 2020 investeeritakse majanduse rohelise kasvu toetamiseks vähemalt 13,5 miljardit krooni.

Lisaks on plaanis oluliselt investeringuid, mis ei ole otseselt suunatud energiasäästu või taastuenergia edendamisele, kuid mis toovad kaasa negatiivse keskkonnamõju vähenemise ja täiendavad võimalused majanduse säästlikumaks arenguks. Investeringuid tehakse muuhulgas raudteetranspordi infrastruktuuri kaasajastamiseks, elektriühenduste tugevdamiseks välismaailmaga. Tööstuse energiasäästu on seni toetatud läbi üldiste meetmete.

Valitsus jätkab maksupoliitikas põhimõttelist suunda tarbimise ja keskkonnakasutamise suurema maksustamise suunas, mis suunab samuti nii ettevõtete kui tarbijate käitumist.

PEAMISED RAKENDATAVAD MEETMED

1. ENERGIAKASUTUSE TÕHUSTAMINE

Käimasolevad meetmed

- Elamute renoveerimise ettevalmistamise toetus kogumahus 30 miljonit krooni.²
 - energiaauditi toetus kuni 10 000 EEK

² Kokku toetati 2008. aastal 796 projekti summas 4,6 mln krooni.

- ehitise ekspertiisi toetus kuni 10 000 EEK
- ehitusprojekti toetus kuni 20 000 EEK.
- Korterelamu renoveerimislaen. Renoveerimislaenu kogumaht on 766 miljonit krooni, laenude andmine algas 01.01.2008 ja kestab selle summa piires 2013. aastani.
- Korterelamu laenukäendus. Käendatakse laenusid, mille sihtotstarve on korterelamu renoveerimise ja elanike elukvaliteedi tõstmisega seotud tööde finantseerimine. Laenukäenduse võimalus avanes 01.06.2009³.
- Renoveerimistoetuse võimaldamine kuni 1940. aastani ehitatud korterelamute omanikele.
- Korterelamute rekonstrueerimistoetus. Maht 2008. aastal 26 miljonit, kokku menetleti 462 taotlust.
- Restaureerimis- ja säästvate renoveerimistöde toetamine 20% ulatuses. Maht 2008. aastal 14,2 mln krooni.
- Elanike teavitamine elamute energiasäästlikkuse teemal ning elamute korrashoiuga ning majandamisega tegelevate inimeste koolitamine ja teavitamine.
- Eluasemefondi tehnoseisundi kaardistamine.

Kavandatavad meetmed⁴

- Koostöös Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga uute ja renoveeritavate avaliku sektori hoonete energiatõhususe miinimummäärade ja soovituslike määrade koostamine.
- Koostöös Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga avaliku sektori hoonete energiat tarbivate seadmete asendamise kava koostamine.
- Kaugküttesüsteemide renoveerimine, soojusenergia kasutamise tõhusus suureneb olenemata kütuse liigist.
- Analüüs läbiviimine energiat kasutatavate seadmete efektiivsuse kohta. Analüüsi põhjal valmistatakse ette järgmise finantsperioodi tegevusi, mh meetmed seadmete asendamiseks avaliku sektori hoonetes.
- Kortermajade renoveerimist ettevalmistavate tegevuste toetuse määra suurendamine 50%.
- Kortermajade renoveerimislaenude mahu suurendamine vähemalt 20% ning omafinantseeringu määra vähendamine 10%-ni.
- Korterelamute renoveerimislaenu käenduse mahtu suurendamine vähemalt 60 miljoni krooni võrra.
- Meetmete väljatöötamine, mille puhul renoveeritud hoonete energiatõhusus jääb allapoole 60–80 kWh/m²/aastas piiri ning mille puhul summaarne maksekoormus energiakulutustele ja laenule renoveeritud hoonetes ei hakka oluliselt ületama nende maksekoormust energiale renoveerimata hoonetes.
- Ühisprojekti käivitamine Baden-Württembergi liidumaaga (ministri allkirjastatud koostöölepe) juhendite väljatöötamiseks ehituspärandi – kultuuriväärtuslike ehitiste – renoveerimiseks energiatõhususe printsiipe silmas pidades.⁵

³ Juunis esitatud taotluste maht oli ligikaudu 150 miljonit krooni.

⁴ Meetmete väljatöötamise aega ja rahastamise mahte ei ole veel otsustatud. Meetmed käivitatakse rahastamise võimaluste leidmisel.

⁵ Eesti eluasemefondist on nn miljöövääruslikke elamuid (Enne 1919 aastat ehitatud 60 030 elamut ehk 9,41% elamufondist, 1919-1945 aastatel ehitatud 90 850 elamut ehk 14,24% elamufondist) kokku 23,65%. Reeglid ehituspärandi renoveerimiseks säästuprintsiipe arvestades on rangemad ning spetsiifilisemad kui nn tavalistel paneelikatel.

- Kortere lamute renoveerimistööde toetusmeetme taasavamine 20% toetusega renoveerimismaksumusest.

2. TAASTUVENERGIA ALLIKATE MITMEKESISTAMINE

Käimasolevad meetmed

- Rakendatud on toetused⁶ taastuvenergiast toodetud elektri ja töhusa koostootmise režiimil toodetud elektri tootmiseks.
- Bioenergia arendamiseks on käivitatud meede bioenergia tootmise investeeringutoetuseks⁷.
- Käivitatud on meede⁸ taastuvenergiaallikate laialdasemaks kasutamiseks energia tootmisel.
- Taastuvenergia tegevuskava koostamine. Uus kava näeb ette kolm tegevuse põhisuunda – taastuvenergia osakaalu suurendamine energia lõpptarbimises, taastuvelektri osakaalu suurendamine elektrit brutotarbimises ning taastuvenergia osakaalu suurendamine transpordis

Kavandatavad meetmed

- Toetusmeetme ettevalmistamine taastuvenergia arendamiseks transpordis. Esialgse hinnangu kohaselt on olulisemaks teemaks biogaasi kasutamine linnade bussitranspordis.
- Taastuvenergiast toodetud elektri ja töhusa koostootmise režiimil toodetud elektri toetuskeemi piirkoguste suurendamine 50% ning toetuse saajate ringi laiendamine aastal 2010. Edasistel aastatel toimub piirkoguste järk-järguline tõus aastani 2020.
- Bioenergia tootmise investeeringutoetuste suurendamine 20% võrra alates 2014 aastast.
- Taastuvenergia laialdasema kasutamise toetusmeetme mahtude suurendamine 20% võrra 2014 aastal.
- Tuuleenergia ebaühtlust tasandavate võimsuste loomine:
 - tipu- ja avariireervjaamade võimsuste kombineerimine tuuleenergia tasakaalustamiseks;
 - Eesti ja Soome vahele rajatav kaabel Estlink 2 loob täiendavad võimalused tuule-energia tasakaalustamiseks.

3. PÕLEVKIVIENERGEETIKA KESKKONNASÄÄSTLIKKUSE SUURENDAMINE

- Kahe keevkihtpõhimõttel töötava energiaploki rajamine aastaks 2015 eesmärgiga suurendada elektritootmise tõhusust ja põlevkivivarude efektiivsemat kasutamist. Elektrimajanduse arengukavas on sätestatud eesmärk kahe uue ploki rajamine aastaks 2015. 2004 aastal valminud uued keevkihtkatlad on olnud vanadest kateldest 7% tõhusamad. See tähendab, et sama elektrienergia hulga tootmiseks on vaja 7% vähem põlevkivi, tekib 7% vähem tuhka ja 7% vähem heitgaase.

⁶ 2009 aastal kulub toetuste ja ostukohustuse rahastamiseks hinnanguliselt 456 miljonit krooni.

⁷ Esimeses taotlusvoorus jagati toetusi 30 miljoni krooni ulatuses, samas taotlusvooru eelarves oli toetuste maksmiseks raha 70 miljonit krooni. Teine taotlusvoor kuulutatakse välja 2009 aasta septembris, eesmärgiks on välja maksta toetusi vähemalt 70 miljoni krooni ulatuses.

⁸ Meetme kogumaht on 800 miljonit krooni, millest esimeses voorus plaanitakse jagada 150 miljonit. Taotluste vastuvõtmine lõppes 14 augustil. Esitati 47 taotlust kogumahuks 385 miljonit krooni.

- Põlevkivituha ladestamise süsteemi täiendamine. Eesti jaoks on oluline ka põlevkivituha keskkonnasõbralik ladestamine. Kuna katsetused uute tehnoloogiliste lahenduste leidmiseks ei andnud tulemusi, investeeritakse tuhaväljade veeärastussüsteemi perimeetri kindlustamiseks välistamiseks transportvee sattumine keskkonda. Arendamisel on ka põlevkivituha taaskasutamise oluline laiendamine, sh põlevkivituha- ja aheraine segu kasutamine karjääride- ja maa-aluste kaevanduste tagasitäiteks, mis võib ladestamise kogust märgatavalt vähendada ja samaaegselt parendada kaevandatud alade edasist kasutamist.

4. MAJANDUSE ÜLDINE KESKKONNAKOORMUSE VÄHENDAMINE

Muutmaks tarbijate ja tootjate käitumise keskkonnasõbralikumaks on valitsus kasutanud kahte põhilist maksupoliitilist vahendit – keskkonnatasud ja kütuseaktsiis. Valitsus jätkab aktsiiside tõstmist ning maksukoormuse nihutamist loodusvarade kasutamise ja saastamise maksustamisele ka tulevikus.

- 2009. aasta teises lisaelarvega tõsteti aktsiise ja keskkonnatasusid:
 - maagaasi aktsiis tõusis 127%;
 - mootorikütuse aktsiisi ca 10%;
 - saastetasude ja loodusvarade kasutamise tasude määrade järk-järguline tõus jätkub ka aastatel 2010-2015. Põlevkivi kaevandamisõiguse tasu määr on 2009. aastal 12 kr/t, alates aastast 2010 on see eeldatavasti 14,4 kr/t.

Lisaks on rakendatud järgmised meetmed:

- Keskkonnatehnoloogiate teadus- ja arendustegevuse toetused ning Eesti energiatehnoloogia programm.
- Raudteeliikluse kvaliteedi parandamine⁹.
- Jäätmekäitluse, jäätmete taaskasutuse ja sortimise arendamine, millega vähendatakse üldist keskkonnamuudust ning soodustatakse jäätmete põletamist, millest saadav energia arvestatakse taastuvenergiانا.

Kavandatavad meetmed

- Keskkonna-alaste miinimumnõuete väljatöötamine riigihangetele 2011. aastaks eesmärgiga muuta roheline komponent kohustuslikuks suures osas riigihangetes.
- Energia- ja Kliimaagentuuri loomine. Agentuur luuakse Krediidi ja Ekspordi Garantseerimise Sihtasutus KredEx struktuuriüksusena.
- Ettevõtjate teavitamine „rohelisest tegutsemisest“ (kontaktpunkt).
- Tööstuses energiasäästlikkust suurendavate investeeringute toetusmeetme väljatöötamine.
- Taastuvate loodusvarade potentsiaali tõhusama kasutuselevõtu ning valdkonnas kõrge lisandväärtusega toodete tootmiseks ettenähtud investeeringuid soodustava meetme väljatöötamine.
- Keskkonnasõbralikele tehnoloogiatele keskenduva riskikapitali fondi loomine.

⁹ Näiteks uute rongide ostmise, kontaktvõrgu arendamine, Rail Baltica trassi 120 km/h nõuetega vastavusse viimine

KAVA INDIKATIIVNE FINANTSPLAAN

**Indikatiivne eelarve on summana välja toodud nende meetmete osas, mis on põhimõtteliselt otsustatud.*

Meetmed	Rakendaja	Maksumus, miljonit krooni	Periood
<p>Eesti eluasemevaldkonna arengukavas toodud tegevused elamute energiatõhususe parandamiseks:</p> <p>Eluasemefondi kvaliteedi ja energiasäästlikkuse tõstmine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • korterelamute renoveerimise toetamine; • renoveerimislaenude riiklik tagamine; • renoveerimistoetuse võimaldamine kuni 1940. aastani ehitatud korterelamute omanikele; • korterelamute renoveerimise tüüpprojektide välja töötamise ja levitamise toetamine. <p>Eluasemefondi parendamiseks teadlikkuse tõstmine:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elanike teavitamine elamute energiasäästlikkuse teemal; • elamute korrashoiuga ning majandamisega tegelevate inimeste koolitamine ja teavitamine; • eluasemefondi seisukorra kaardistamine. <p>Ehitise ekspertiiside ja energiaauditite läbiviimise toetamine</p>	KredEx	766	2009-2013
Meetmed, mille puhul renoveeritud hoonete energiatõhususarv jääb allapoole 60–80 kWh/m ² /aastas	KredEx		2009-2013
Avaliku sektori uute ja renoveeritavate hoonete energiatõhususe miinimummäärad ja soovituslikud määrad	RKAS		2009-2013
Avaliku sektori hoonete energiat tarbivate seadmete asendamise kava	RKAS		2009-2013
Tuuleenergia ja tõhusa koostootmise toetusmehhanism	Elering	2000	2009-2013
Tuuleenergia ja tõhusa koostootmise toetusmehhanismi laiendamine	Elering	1000	2009-2013
Bioenergia tootmise investeeringutoetus	PRIA	200	2009-2013
Taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks	KIK	1064	2009-2013
Tuuleenergia tasakaalustamine ja ekspordivõimaluste loomine Estlink 2 abil	Elering	4500	2009-2014
Tuuleenergia tasakaalustamine täiendavate elektrijaamade abil	Elering	800	2009-2015
Põlevkivituhha nõuetekohane transport ja ladustamine	KIK	350	2009-2013
Uute keevkihtkatelde ehitus	Eesti Energia	15 000	2009-2015
Suuniste ja miinimumnõuete väljatöötamine riigihangetes keskkonnasäästlikkuse kriteeriumiga	RM		2009-2013

arvestamiseks			
Investeeringud säästva linnatranspordi arendamiseks läbi linnaliste piirkondade arengu meetme	EAS	188	2009-2013
Eesti energiatehnoloogiate programm	EAS	600	2007-2013
Investeeringud keskkonnatehnoloogiate teadus- ja arendustegevusse läbi üldise teadus – arendustegevuse meetme	EAS	200	2009-2013
Taastuvate loodusvarade potentsiaali tõhusama kasutuselevõtu ning valdkonnas kõrge lisandväärtusega toodete tootmiseks ettenähtud investeeringuid soodustava meetme väljatöötamine.	MKM		
Keskkonnasõbralikele tehnoloogiatele keskenduva riskikapitali fondi loomine	Arengufond		
Tööstuses energiasäästlikkust suurendavate investeeringute toetusmeetme väljatöötamine	EAS		
Soodusintressiga laen tootmishoonete/avalike hoonete vm energiasäästlikumaks muutmiseks	KredEx		
Jäätmete üldkoguse vähendamine, taaskasutatud jäätmete hulga suurendamine	KIK		
Energiaagentuuri loomine	KredEx		
Uute elektrirongide ostmine	Raudtee-inspeksioon		
Investeeringud raudteeinfrastruktuuri	Raudtee-inspeksioon		